

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การปฏิบัติตนในศาสนพิธี

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

การปฏิบัติตนในศาสนาพืธี

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติตน

ในศาสนพิธีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตน
ที่ถูกต้องในศาสนพิธีตามที่กำหนดได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

- ✓ คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ทบทวนลัคนิด...จิตเบิกบาน

ประเภทของศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา

1. กุศลพิธี

2. บุญพิธี

3. ทานพิธี

4. ปกิณกพิธี

1. กุศลพิธี คือ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอบรมเพื่อความดั่งามทาง พระพุทธศาสนาเฉพาะตัวบุคคล เช่น การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเวียนเทียน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาการรักษาศีลต่าง ๆ เป็นต้น

2. บุญพิธี คือ การทำบุญอันเป็นประเพณีในครอบครัว ในสังคม เกี่ยวกับ วิถีชีวิตของสังคม เช่น พิธีทำบุญงานมงคล พิธีทำบุญงานอวมงคล เป็นต้น

3. ทานพิธี คือ พิธีถวายทานต่าง ๆ เช่น ปาฏิบุคลิกทาน การถวายสังฆทาน การถวายกฐิน ผ้าป่า ผ้าอาบน้ำฝน และอื่น ๆ

4. ปกิณกพิธี คือ พิธีเบ็ดเตล็ด เกี่ยวกับมารยาทและวิธีปฏิบัติศาสนพิธี เช่น วิธีตั้งโต๊ะหมู่บูชา จัดอาสนะสงฆ์ วิธีวงด้ายสายสิญจน์ วิธีจุดธูปเทียน วิธีแสดงความเคารพ วิธีประเคนของพระสงฆ์ วิธีอาราธนาศีล อาราธนาพระปริตร อาราธนาธรรม วิธีกรวดน้ำ เป็นต้น

การปฏิบัติตนในศาสนพิธี

ถือเป็นการมารยาทในศาสนพิธี เป็นการแสดงกิริยาท่าทาง วาจาที่สุภาพ
เรียบร้อย ในการร่วมประกอบพิธีกรรม พิธีการต่าง ๆ ทางศาสนา
ที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน และเหมาะสมตามกาลเทศะ ไม่ว่าจะ
เป็นการแสดงความเคารพ โดยการไหว้ การกราบ การค้ำน้บ การเชิญ
เทียนชนวนและการจุดธูปเทียน การรับ - ส่งสิ่งของ การประเคน
การนิมนต์หรือการรับและส่งพระสงฆ์รวมถึง
การต้อนรับแขกต่าง ๆ เป็นต้น

กิจกรรม

แก้ให้หน่อย...แก้ไขให้หนูหน่อย

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนจำนวน 6 กลุ่ม (ให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 - 5 คน)
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากสถานการณ์ในศาสนพิธีต่าง ๆ (6 สถานการณ์)
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่ได้รับดังประเด็นต่อไปนี้
 - 1) จากสถานการณ์ที่ได้รับปฏิบัติตนถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่
 - 2) หากไม่ถูกต้อง ให้อธิบายว่าไม่ถูกต้องอย่างไร
 - 3) หากสถานการณ์ที่ได้รับนั้นถูกแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมแล้วจะเป็นอย่างไร(ให้แสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน)

สลากสถานการณ์

1. ในขณะที่พระสงฆ์เทศนาอยู่ แอ้มและเอสพูดคุยกัน
เรื่องตอนจบของละครเมื่อคืนที่ผ่านมา

2. เนื่องจากอากาศร้อนนางสาวก๊กไ่ก็จึงเลือกสวมเสื้อสายเดี่ยว
เพื่อไปถวายภัตตาหารเพลที่วัด

3. ตอนเย็นวันเสาร์ในวันมาฆบูชา ด.ช. อุ้ม ตั้งใจไปเวียนเทียนที่วัด
แต่เขากลัวเหนื่อยจึงใช้วิธีขี่รถจักรยานยนต์รอบพระอุโบสถแทน

4. ป้าแดงเลือกไปปรึกษาหลวงพ่เจ้าอาวาสช่วง 11.00 น.
เรื่องพิธีทำบุญช่วงเช้าในพิธีแต่งงานของลูกสาว

5. ต้นกล้ารีบไปทำธุระจึงนำอาหารวางไว้ที่ศาลาวัด
แล้วเอาฝาชีครอบไว้ป้องกันแมลงวัน จากนั้นโทรหาหลวงพ่ให้ลงมารับอาหาร

6. นางสาวส้ม นิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ในพิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ของตนเอง
หลังจากพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์เสร็จแล้ว นางสาวส้มให้น้องชายไปถามพระสงฆ์ทุก
รูปว่าต้องการฉันภัตตาหารเมนูใดบ้างตามความชอบ

สลากสถานการณ์

กิจกรรม

แก้ให้หน่อย...แก้ไขให้หนูหน่อย

สรุปบทเรียนที่ได้เรียนรู้ในวันนี้

การปฏิบัติตนในศาสนาพิธีให้ถูกต้องนับถือเป็นการ
แสดงความเคารพทั้งในศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ๆ
และถือเป็นการสืบทอดพิธีกรรม และคำสอนที่แฝงไว้
ให้คงอยู่ไปถึงคนรุ่นหลังสืบทอดไป

บทเรียนครึ่งต่อไป

เรื่อง คุณคุณภาพตามมุมมองของนักเรียน

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

